

Назва	Визначення	Приклад
Епітет	Художнє означення	сизий орел, червона калина, битий шлях
Алегорія	Інакомовлення; спосіб двопланового художнього зображення, що ґрунтується на приховуванні реальних осіб, явищ і предметів під конкретними художніми образами з відповідними асоціаціями	Під алегоричним образом Бджоли в байці Г. Сковороди розуміємо людину, яка працює за покликанням і дістає від цього задоволення.
Порівняння	Художній вислів, у якому один предмет чи явище зіставляється з іншим, чимось на нього подібним	Москва, як ріка, загасає ...
Паралелізм	Паралельне зображення явищ із різних сфер життя, показ одних явищ на фоні інших, зіставлення їх переважно за ознакою дії	Розвивайся й ти, сухий дубе, — Завтра мороз буде; Убирайся, молодий козаче, — Завтра поход буде.
Оксиморон	Поєднання непом'якшених понять	Веселий цвинтар. Рідна чужина
Метонімія	Заміна частини цілим або навпаки.	золото у вухах - золоті сережки чи сережки з золота; читати Франка — читати твори Франка; Харків вітав переможців — люди, які мешкають у Харкові, вітали переможців.

Назва	Визначення	Приклад
Синекдоха	Кількісна метонімія, заміна однини множиною або навпаки	Тяжко зароблена наша копійка. Поле не ішла, а бігла страшна селянська сила й топтала босими ногами буряки.
Перифраз	Усталений образний вислів	Кобзар. Чорне золото – нафта.
Гіпербола	Художнє перебільшення, яке використовується, щоб підсилити враження	Твій усміх зорі всі почули
Літота	Художнє применшення	О принесіть як не надію, то крихту рідної землі
Метафора	Приховане порівняння, побудоване на подібності або контрасті явищ, у якому слова "як", "начебто", "немов" відсутні, але припускаються; слово, значення якого переноситься на найменування іншого предмета, пов'язаного з предметом, на який вказує це слово; перенесення	"Досі сниться метелиця маю, завірюха херсонських вишень...": метелиця і завірюха — метафори, оскільки означають не прихід зими (в прямому значенні), а в переносному для посилення враження від цвітіння вишень.
Персоніфікація	Уособлення; перенесення ознак живого предмета на неживий	Сонце всміхається, дощ іде.

Назва	Визначення	Приклад
Риторичні питання, оклики	Посилюють увагу читача, не вимагаючи від нього відповіді	Хто тільки не проклинав станційних наглядачів, хто з ними не лаявся!
Анафора	Єдинопочаток	Хоч раз. Хоч раз ти повинен відчути, Як тяжко рветься на цій землі Древнє чоловіче коло, Як тяжко зчеплені чоловічі руки, Як тяжко почати і зупинити...
Епіфори	Єдність кінцівок	— У тебе задовгі руки, — сказав Прокруст, — Відрубаємо — і ти будеш щасливий.— У тебе задовгі ноги, — сказав Прокруст, - Відрубаємо — і ти будеш щасливий.
Градація	Своєрідне угруповання визначень або за наростанням, або за ослабленням експресивно-емоційної сили	Зростає любов моя, всякчас нова, Люблю ніжніше, мовчки, до нестями
Антитеза	Протиставлення	Так, тут це все було: і жага до вбивства і жага до любові.
Інвектива	Різде обвинувачення	

Назва	Визначення	Приклад
Панегірик	Різде звеличення	похвальна промова на урочистих усенародних зборах
Інверсія	Порушення узвичаєного порядку слів, перестановка частин фрази.	Життя ще довге перед мною, Я молодий, я ще й не жив... Чого ж горючою сльозою свою я пісню окропив?
Алітерація	Повторення приголосних звуків	Хмари хмарять хвилі — Сумно сам я, світлий сон... Тінь там тоне, тінь там десь...
Звуконаслідування	Використання слів, зокрема й вигуків, фонетично близьких до природних звуків	А я у гай ходила по квітку ось яку а там дерева люлі і все отак зозулі ку-ку
Асонанс	Повторення голосних звуків	І день іде, і ніч іде. Не милуй мене шовково, Ясно-соколово